

Inatsisartuni ilaasortaq
Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit

§ 37-mi apeqqutinut nr. 57.2016-imiittunut akissutit.

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu apeqqutit makku saqqummius-simavatit:

1) *Nunat tamalaat akornanni umiartortunut atorfinitsitsinermit tunngasunik inatsisaata Danmarkimi aamma atuuttup Kalaallit Nunaanni atuutsinnialernerani, Naalakkersuisut naapertorlugit iluaqutissartai ajoqutissartaalu suuppat?*

Akissut

Umiartortunut inatsit nr. 229, 7. juni 1952-imeersoq umiartortut atorfinitsitaasernerannut pissutsit il.il. pillugit inatsisikkut, inatsimmut nalunaarut 2014-01-17 nr. 73-ikkut atorunnaarsinneqarpoq, taamaattorli taamaalillutik umiartortunut inatsimmi tunngavigisatut malittarisassiat umiartortut atorfinitsitaasernerannut pissutsit pillugit inatsimmi ingerlateqqineqarlutik.

Umiartortut atorfinitsitaasernerannut pissutsit il.il. pillugit inatsimmi § 77-imi aalajangersagaq inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsinnera pillugu matuminnga imaqarpoq:

"Inatsit Savalimmiunut aamma Kalaallit Nunaannut atuutinngilaq, taamaattorli Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkut ittut atugassarititaasigut immikkoorutaasut ilanngullugit Kalaallit Nunaannut kunngip peqqussutaatigut atuutsinneqalersinnaavoq."

Umiarsuarnut Kalaallit Nunaanni najugaqartuusunut inatsit suli atuutsinneqanngilaq.

Inatsit FN's Internationale Arbejdsorganisationip (ILO'p) umiartortut suliaqarnermut atugarisaat pillugit isumaqatigiissutaata, 2006-imi ILO'mi umiartortunut ataatsimeersuarnermi akuersissutaasup akuersissutiginiisaanut tunngaviliivoq.

4. marts 2016
Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isi-
in@nanoq.gl

Umiartortut suliaqarnermut atugarisaat pillugit inatsit tassaavoq umiartortunut immikkut ittutut atorfinitsitsineranut inatsit. Umiartortunut inatsimmiipput aalajangersakkat arlallit, atorfilittanut inatsimmut assigunngitsut. Assersuutigalugit aamma atorfinitsitaareernerup kingorna napparsimanerup nalaani akissarsiat, angerlamut angalaneranut akiliuteqarneq, nunani allani akeqanngitsumik nakorsamit katsorsartinneq il.il. pillugit immikkut ittunik malittarisassiat atuupput. Umiartortut atorfinitsitaasarerannut pissutsit pillugit inatsit tassaavoq annikinnerpaaffinnut inatsit, taamaattumillu umiartortunut suliassa qarfimmi ataatsimoorussassatut isumaqatigiissutini, imaluunniit umiartortut ataasiakkaat atorfinitsitaanerannut isumaqatigiissutaasuni pisinnaatitaaffinnik annertuisanik isumaqatigiissuteqartoqarnissamut periarfissaqarpoq.

Taamaalilluni Kalaallit Nunaanni najugalittut umiarsuarni atorfinitsitaasareranut pissutsinut atuuttunut piviusuulluinnartumik nalilersuisoqarnissaq aammalu piffissap tungaatigut annertunerujussuarnik misissueqqissaarisooqarnissaq pisari-aqarpoq, taamaaliornikkut umiartortut atorfinitsitaanerannut pissutsit pillugit inatsisip atuutsileranerani iluaqutissat ajoqutissallu nalilersinnaaniarlugit. 2016-ip naanera sioqqullugu tamatuminnga erseqqinnerusumik misissuinissaminnut Naalakkersuisut piareersimapput. Apeqqut 2-mut akissutigisara innersuutigisavara.

2) *Umiartortunut inatsisip atuutsinneqalerneru Nunatta karsianut inuussutissarsiornermullu aningaasatigut aqutsinikkullu naatsorsuutigineqartutut qanoq kinguneqassava?*

Akissut

Umiartortut atorfinitsitaasarerannut pissutsit pillugit inatsimmi sammisatut suliassa qarfiit nunatsinni sammisanut tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik suliassa qarfiuneri pillugit apeqqutit suli erseqqissisinneqarsimanngillat.

Inatsisartut Namminersornerulerneq pillugu inatsisaanni § 4, imm. 2 naapertorlugu Inatsisartut inatsisaat nr. 2, 24. april 1986-imeersoq umiartortut isumaqatigiissusioqatigineqartarnerannut tunngasukkut umiartortut ikinerannut malittarisassiat aalajangersarsimavaat. Inatsit ikinermi isumaqatigiissusiornermi inuttaasunut immersugassamut pisinnaatitsissutitut aalajangersakkanik aamma nalunaaruteqartarnermut, peqqissutsimik misissuinernut nakkutilliinernullu erseqqinnerusunik malittarisassianik aalajangersaanerit pillugit imaqarpoq. Inatsimmi aamma ilaapput umiartortut ukiuisa appasinnerpaaffissaat pillugit aalajangersakkat. Taamaattorli taamanikkut umiartortunut inatsimmut tunngatil-

lugu immikkut ittumik killeqartitsinermik Inatsisartut inatsisaat aalajangersaanngilaq, taamaattumillu suliassa qarfiit ilaanni sammisatut sulia qarfiup Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarsimanera imaluunniit suli naalagaaffimmit suliassaanera pillugit erseqqissaasoqanngilaq.

Tunngaviusumik pineqartut tassaapput Nunatta Karsianut aningaasaqarnikkut aqutsinikkullu kingunerisinnaasai nalilersorsinnaaniarlugit nunatsinni suliffeqarfimmi inatsisitigut malittarisassianut nalinginnaasunut naleqqiullugit umiartortut atorfinitsitaasarnernannut pissutsit pillugit inatsimmi malittarisassiat killilersorsinnaanissaat.

Taamaattorli inuussutissarsiorfimmu aningaasaqarnikkut aqutsinikkullu kingunerisassanut tunngatillugu taakku annikitsuusussanerat naatsorsuutigisariaqarpoq, aningaasarsiaqarnermut atorfinitsitaasarnermullu pissutsinut tunngatillugu aningaasaqarnikkut pingaarutilinni pissutsit pingaarnerpaat umiarsuaatileqatigiit umiartortullu akornanni isumaqatigiissutaasuni aamma isumaqatigiinninniutaa-simasuni tunngaveqartuummata.

3) *Umiartortunut suliffiup siviussusissaanut umiarsuillu inuttalernerqarnerannut ILO'p aalajangersagaata nr. 180 22. oktober 1996-meersup kiisalu ILO'p aalajangersagaata 23. februar 2006-meersup atuutsinneqalerneranni Naalakkersuisut naapertorlugit iluaqutissartai ajoqutissartaalu suuppat?*

Akissut

Umiartortunut suliffiup siviussusissaanut umiarsuillu inuttalernerqarnerannut ILO'p isumaqatigiissutaa nr. 180, 22. oktober 1996-imeersoq, aamma umiartortut suliffiannut pissutsit pillugit ILO'p isumaqatigiissutaa 23. februar 2006-imeersoq Danmarkimi umiartortut atorfinitsitaasarnernannut pissutsit il.il. pillugit inatsisikkut atuutsinneqarput.

Inatsit umiartortut sulinerannut pissutsit pillugit isumaqatigiissut 2006-imeersoq pillugu Rådip malitassiaata 2009/13/EF-ip 16. februaarimeersup ilaanik atuutsitaqalersunik aalajangersakkanik ima qarpoq. Isumaqatigiissummik danskit akuersissuteqarnerannut atatillugu nalunaarutit nutaat imaluunniit iluarsaassat 20 missaat atuutsinneqalerput.

Apeqquut 1-imut akissummi oqaatigineqartutut umiartortut atorfinitsitaanerannut pissutsit pillugit inatsit Kalaallit Nunaannut atuutsinneqanngilaq, isumaqatigiissutillu Kalaallit Nunaannut atuutsinneqanngillat.

Isumaqatigiissut aalisariutitut tunngasuunngilaq, taamaattumillu isumaqatigiissutip Kalaallit Nunaata avataaniinnerani piviusutigut ajornartor-siutit killeqas-sapput, nunatsinnit umiarsuarnik niuffagiutinik sunilluunniit maannakkut nunat tamalaani angalaartoqanngimmat.

4) *Umiartortunut aalajangersakkat taakkua marluk atuutsinneqalerneranni Nunatta karsianut inuussutissarsiornermullu aningaasatigut aqutsinikkullu naatsorsuutigineqartutut qanoq kinguneqassanersut Naalackersuisut paasisstissiissutigisinnaavaat?*

Akissut

Kalaallit Nunaanni naalagaaffigisami nangaanartitanik atuukkunnaartitsinermut pisariaqassaaq Umiartortut atorfinitsitaasarnernannut pissutsit pillugit Inatsimmi, aamma tamatuma nassatarisaanik nalunaarutini atuutsitaalersuni assingusunik malittarisassiortoqarnissaq. Taamaattumik apeqqut 2-mut akissutinga innersuutigissavara.

Inuussianersumik inuulluagqusilluta
Vittus Qujaukitsoq